

4. Сотова И.А. Жанрово-ориентированный подход, жанровая грамотность и жанровая компетентность как категории лингводидактики. Вестник РУДН. Сер.: Русский и иностранные языки и методика их преподавания. 2017. Т. 15. № 4. С. 427—446.
5. Цуркан М. В. Особливості реалізації жанрового підходу до навчання української мови як іноземної в медичному закладі вищої освіти. Вісник університету імені Альфреда Нобеля. Сер. «Педагогіка і психологія». Педагогічні науки. 2019. № 2 (18). С. 274 – 280.
6. Швець Г. Д. Мовленнєвий жанр жарту в лінгводидактичному аспекті. Викладання мов у вищих навчальних закладах. Міжпредметні зв'язки. Харків, 2016. Вип. 28. С. 144–153.
7. Яхонтова Т. В. Лінгвогенологія сучасної науки (на матеріалі англомовних текстів): автореф. дис. ... доктора філол. наук : спец. 10.02.04 «Германські мови». К. 2014. 32 с.
8. Bhatia V.K. Analysing Genre: Language Use in Professional Settings. London: Longman, 1993. 246 p. УДК 378.141.5

Кохан Д. М., Скорбач Т. В.

Харківський національний медичний університет, м. Харків **ВИДИ, ФОРМИ Й МЕТОДИ КОНТРОЛЮ В СУЧАСНОМУ** **МЕДИЧНОМУ ЗАКЛАДІ ОСВІТИ**

У дослідженні розглядаються питання щодо видів, форм й методів контролю навчальних досягнень здобувачів у сучасному медичному закладі освіти. Проаналізовано тлумачення науковцями поняття «контроль». Охарактеризовано найпоширеніші помилки молодих викладачів у процесі оцінювання навчальної діяльності здобувачів, а саме: великодушність, екстраполяція, ореол, контраст, центризм.

Ключові слова: *контроль, оцінювання, традиційні методи, викладач, майбутні лікарі, навчальні досягнення.*

В исследовании рассматриваются вопросы о видах, формах и методах контроля учебных достижений студентов в современном медицинском учебном заведении. Проанализировано определение учеными понятие «контроль». Охарактеризованы самые распространенные ошибки молодых преподавателей в процессе оценивания учебных достижений будущих врачей, а именно: великодушные, экстраполяция, ореол, контраст, центризм.

Ключевые слова: *контроль, оценивание, традиционные методы, преподаватель, будущие врачи, учебные достижения.*

The study addresses the types, forms and methods of monitoring the academic achievements of applicants in a modern medical institution. The definition of the concept of "control" by scientists is analyzed. The most common mistakes of young teachers in the process of evaluating the educational activities of applicants are described, namely: generosity, extrapolation, halo, contrast, centrism.

Key words: *control, assessment, traditional methods, teacher, future doctors, educational achievements.*

Постановка проблеми. В умовах дистанційного навчання у зв'язку з пандемією COVID-19, перенесенням великої кількості годин на самостійне вивчення відповідно до вимог кредитно-модульної системи великого значення набуває вивчення контролю у формуванні навчальної мотивації, розвитку пізнавальної активності та самостійності, самоконтролю здобувачів. На жаль, останнім часом сьгоднішні реалії життя свідчать, що контроль навчальної діяльності студентів у сучасному закладі освіти показує не рівень оволодіння професійними знаннями, а частіше перетворюється на гонитву за оцінками та рейтингами. Очевидно, що недоліком контролю є те, що він не може в повному

обсязі забезпечити виконання таких функцій, як: навчальна, діагностична, виховна, стимулююча та інші.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання контролю навчально-пізнавальної діяльності студентів досліджували багато науковців: І.Зязюн, М.Махмутов, Е.Лузік, Г.Шадейко, В.Шидловська та інші. Психолого-педагогічні аспекти контролю вивчали такі дослідники: А.Алексюк, Ю.Бабанський, В.Безпалько, М.Махмутов. Сучасні підходи до організації контролю навчання розкриті в роботах І.Булаха, Л.Добровської, О.Мокрової, О.Романюка та інших. Роль контролю в розвитку особистості, її ціннісних орієнтацій, пізнавальних здібностей присвячені дослідження І.Волощука, О.Киричука, В.Козакова, В.Маслова та інших.

Незважаючи на велику кількість робіт щодо контролю навчання, слід зауважити, що є низка питань, які потребують подальшої теоретичної та практичної розробки в практиці оволодіння здобувачами знаннями, уміннями, навичками, які необхідні майбутньому лікарю. Актуальність дослідження полягає в розгляді видів, форм та методів контролю задля досягнення поставленої мети. Таким чином, проблема контролю навчальних досягнень здобувачів вищих медичних закладів є актуальною та остаточно не розв'язаною.

Мета дослідження полягає в тому, щоб охарактеризувати види, форми та методи контролю навчальної діяльності студентів вищих медичних закладів освіти.

Виклад основного матеріалу. Важливо зазначити, що результативність та продуктивність освітнього процесу певною мірою залежить від кількості, якості, повноти, об'єктивності контролю, що свідчить не тільки про рівень засвоєння професійних знань, але й про обсяг виконаної роботи, оволодіння теоретичними та практичними вміннями, розвиток певних навичок, особистісних якостей, які необхідні майбутньому лікарю.

В.Ортинський визначає поняття «контроль» як сукупність певних дій, спрямованих на отримання відомостей про рівень опанування здобувачем програмного матеріалу, оволодіння професійними знаннями, навичками та вміннями, що необхідні для виконання завдання майбутньої професійної діяльності [3,с.103].

В.Мацюк, розкриває поняття «контроль» як складову освітнього процесу, що позитивно впливає на засвоєння навчального матеріалу, покращує організацію лекційних, практичних, лабораторних, семінарських занять, сприяє підвищенню відповідальності здобувачів та педагогів за рівень знань, дає можливість оцінити особистісні якості студентів [2,с.191].

Отже, найголовніша мета контролю – це визначення якості засвоєння навчального матеріалу, ступінь відповідності сформованих умінь, навичок поставленій меті та завданням освітньо-професійної програми підготовки майбутнього лікаря.

Науковці (Є.Петровський, Ю.Бабанський, В.Онищук та ін.) визначають такі функції контролю: перевірна, навчальна, виховна, розвивальна, методична. Реалізація зазначених функцій залежить від дотримання принципів перевірки навчальної діяльності та оцінки знань, умінь та навичок здобувачів. Зокрема, А.Алексюк та Ю.Бабанський наголошують на дотриманні таких принципів контролю навчальних досягнень: систематичності перевірок; усебічність, тематичність та повноту контролю та оцінювання; різноманітність видів та форм

контролю; дотримання етичних вимог; гуманності та гласності контролю; єдності вимог до його проведення [3].

У навчальній діяльності здобувачів виокремлюють міжсесійний та підсумковий контроль. Під міжсесійним контролем розуміють попередню, поточну та тематичну перевірку, що проводиться в період між сесіями [4, с. 42].

Підсумковий контроль проводиться за певний проміжок навчання – семестр, рік, завершення вивчення курсу дисципліни.

У процесі оцінювання навчальних досягнень здобувачів використовують різноманітні традиційні та інноваційні форми та методи контролю. Серед традиційних найпоширенішими є: усне опитування, тестування, контрольні роботи та інші.

Слід зазначити, що під час практичних занять педагог використовує індивідуальну, фронтальну, групову перевірку знань, умінь та навичок здобувачів, а також підсумкові форми контролю, зокрема іспити, заліки, курсові роботи та дипломні проекти тощо.

На думку А. Кузьмінського, слід звернути уваги на можливі помилки молодих викладачів об'єктивного оцінювання навчальних досягнень здобувачів. Серед них науковець виділяє такі помилки: великодушності (викладач ставить не виправдано завищені оцінки); екстраполяції (орієнтування викладача на досягнення здобувача з інших предметів, а не на реальний рівень знань студента з дисципліни, з якої проводиться оцінювання); ореолу (викладач під оцінювання орієнтується на власні симпатії або неприязнь до студента); контрасту (знання та поведінка студента оцінюється вище або нижче, залежно від того, як виражені ці особливості в самого педагога); центризму (викладач намагається не виставляти екстремальних оцінок: «5» або «2») [1, с. 39].

Слід зауважити, що проведення контролю навчальних досягнень здобувачів має бути доступним та зрозумілим у процесі його використання, відповідати поставленій меті, ґрунтуватися на принципах об'єктивності, надійності, сприяти розвитку та саморозвитку навчально-пізнавальної діяльності, а не лише відтворенню завченого навчального матеріалу, а також формуванню вмінь та навичок, які необхідні майбутньому лікарю в професійній діяльності.

Ураховуючи вищезазначені фактори, слід синтезувати декілька форм та методів контролю навчальної діяльності здобувачів задля позитивних результатів навчальних досягнень здобувачів, а також позитивної динаміки у вивченні певної дисципліни.

Висновки та перспективи дослідження. Отже, контроль навчальних досягнень студентів є важливим та актуальним питанням у професійній підготовці майбутнього лікаря. Перспективами розвитку теми вбачаємо в подальшому дослідженні й аналізі сучасних підходів до організації навчально-пізнавальної діяльності студентів відповідно до освітньо-професійної програми підготовки майбутніх лікарів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кузьмінський А.Г. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. К.: Знання, 2005. 486 с.
2. Мацюк В. В. Контроль результатів навчальних досягнень студентів: історія, теорія, практика. К., 2013. 9 с. Режим доступу: <http://vuzlib.com/content/view/382/84>
3. Ортинський В.Л. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2009. 472 с.
4. Руснак І.С., Іванчук М.Г. Педагогіка і психологія вищої школи: навч. посіб. К., 2011. 102 с.